

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Praha

Inspekční zpráva

Základní škola se specializovanými třídami, Praha 4, Ohradní 49

Ohradní 1366/49, 145 00 Praha 4

Identifikátor školy: 600 037 226

Zřizovatel: Městská část Praha 4, Tábořská 150, 140 45 Praha 4

Odbor školství Magistrátu hlavního města Prahy, Novodvorská 1010, 147 00 Praha 4

Termín konání orientační inspekce: 22. – 24. ledna 2001

Čj.	010 106/01-2700
Signatura	oa4cu122

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola je příspěvkovou organizací. Realizuje v 1. – 9. ročníku výchovně-vzdělávací program MŠMT ČR čj. 16 847/96-2, Základní škola. Specifickou profilací školy je zaměření na výuku dětí se specifickými poruchami učení (dále SPU) ve specializovaných třídách podle projektu schváleného zřizovatelem i státní správou r. 1994. Na základě předloženého projektu získala též osvědčení MŠMT ČR čj. 13 014/99-20-8 o způsobilosti vzdělávacího zařízení pro vzdělávací program *Výuka dětí ve specializovaných třídách pro žáky se specifickými poruchami učení* pro učitele základních škol. V roce 2000 jí byl udělen statut fakultní školy Pedagogické fakulty UK. V letošním školním roce má škola celkem 503 žáků, 25 tříd, z toho 11 specializovaných.

Orientační inspekce se zaměřila na sledování kvality vyučování v předmětech český jazyk a literatura, dějepis, matematika, fyzika a tělesná výchova a na péči o žáky se specifickými poruchami učení; v návaznosti i na řízení školy.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk a literatura

Obsah učiva i časové dotace jsou ve všech ročnících v souladu s realizovaným vzdělávacím programem. Tematické časové plány respektují závazné osnovy a kontinuitu výuky mezi jednotlivými ročníky. Jsou vhodné pro přípravu výuky a pro účely její kontroly vedením školy.

Vyučují čtyři učitelky, tři s odbornou i pedagogickou způsobilostí, jedna s vysokoškolskou odborností pro vzdělávání dospělých, čímž ovšem nesplňuje pro výuku v základní škole podmínky vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Kvalitu výuky ovlivňují především jejich osobnostní dispozice a pedagogická erudice.

Vyučuje se v kmenových učebnách se standardním vybavením, v převážné většině je v nich trvale umístěn televizor a videorekordér. V době inspekce byly všechny prostory upravené a čisté. Uspořádání a výzdoba jsou funkční a vkusné, se značným podílem vlastních žákovských prací. Nový školní nábytek splňuje ergonomické parametry.

Kabinet českého jazyka soustřeďuje odbornou literaturu, pomocné knihy, literární texty, slovníky a gramatické tabule. Pro menší počet audiovizuálních nosičů je k dispozici i potřebná didaktická technika (ve sledovaném vyučování nebyla použita). Používané učebnice mají schvalovací doložku MŠMT ČR. Běžně se využívají kopírované materiály (cvičení, pracovní texty, soutěže), které připravují učitelé; ti rovněž pořizují videonahrávky televizních kulturních a vzdělávacích pořadů.

Školní knihovna v počtu cca 1600 svazků má samostatnou, účelně a esteticky upravenou polyfunkční místnost, vhodnou pro práci s knihou, výuku literární výchovy, besedy, divadelní představení, efektivně využívanou i k dalším obdobným účelům. Obsahuje většinou beletrii pro děti a mládež. Má stanovenou pravidelnou výpůjční dobu, evidence a příslušná dokumentace je řádně vedena. Knižní fond se doplňuje v závislosti na finančních možnostech školy. Vzhledem ke značné nákladnosti encyklopedické literatury se škola orientuje spíše na postupné doplňování naučných multimédií. Žáci více využívají nedalekou knihovnu v Domově Sue Ryder.

Hospitované hodiny byly pečlivě připraveny, měly jasné cíle a obsah. Z jejich struktury byla zřejmá i organická návaznost k tématům předchozím i následujícím. Jazykové vyučování se

soustředilo na praktické zvládnutí a upevnění gramatického učiva. Žáci pracovali podle jasných instrukcí s připraveným materiálem (doplňovací cvičení); organizace činností umožňovala současně také individuální práci s jednotlivými žáky a okamžitou zpětnou vazbu. Střídání metod a forem práce výuku oživilo a žáky aktivizovalo. Vnitřní diference se projevila i v doporučení individuálních domácích cvičení, spočívajících v procvičení obtížněji zvládaných mluvnických jevů; žáci k tomu mohou v odpoledních hodinách použít výukové programy v počítačové pracovně.

Efektivní bylo i využití těchto programů přímo ve vyučování; žáky zaujalo a umožnilo jim individuální pracovní tempo a intenzivní procvičování zadaného tématu. Určitým problémem této výuky však byla jistá monotónnost činnosti spolu s absencí možnosti rozvoje verbální komunikace, která má i svou socializační funkci.

V literární výchově byly voleny metody činnosti, které vhodnou a zajímavou formou rozvíjely všeobecný a kulturní rozhled žáků. Vycházely z jejich znalostí a zájmů, a zároveň potřeby vzdělanosti a kulturnosti člověka u nich iniciovaly a prohlubovaly. Vhodně se využívaly mezipředmětové vztahy i poznatky a informace, jež mají žáci možnost získávat i mimo vyučování. Vyučování preferovalo kreativní styl práce (vlastní literární hádanky, řešení problému ve skupinách), diskusi, vyjádření vlastních pocitů a názorů, interpretaci literárního textu. Velmi podnětným byl i rozvoj komunikačních dovedností formou dialogu, mluvního cvičení nebo nácvikem hlasitého čtení ukázky z čítanky.

Sledovaný výběr žákovských písemností měl celkově (také přiměřeně možnostem ve specializovaných třídách) spíše průměrnou úroveň. Byla zřejmá soustavná péče učitelek o jazykovou i stylistickou kvalitu dětských mluvených i psaných projevů. Rozsah i obsah zadávaných domácích úkolů byl přiměřený stanoveným nárokům na žáky.

Úvodní a průběžná motivace využívala především obsahu učiva a vycházela z popsaných metod a forem práce. Hodnocení bylo kontinuální součástí výuky; povzbuzující, ale i věcně poukazující na eventuální nedostatky a navrhuje i cestu k jejich eliminaci. Žáci byli vedeni k posouzení práce svých spolužáků i své vlastní. Podklady ke klasifikaci v žákovských knížkách jsou přiměřené závěru pololetí.

Příznivá, přívětivá a pracovní atmosféra ve vyučování potvrzovala velmi dobrou úroveň komunikace a vzájemných vztahů mezi učiteli a žáky. Vlidnost a vstřícnost učitelek však nebyla na újmu jejich náročnosti. Zvolené formy a metody činnosti iniciovaly i rozvíjení vzájemné komunikace mezi žáky.

Vyučování je v souladu se schválenými učebními dokumenty MŠMT ČR. Plánování a příprava výuky jsou na velmi dobré úrovni. Personální a psychohygienické i materiální podmínky jsou velmi dobré. Organizace, metody a formy výuky mají přes některé marginální připomínky vynikající úroveň. Výrazně převažuje pozitivní, motivační hodnocení. Komunikace mezi žáky a učiteli je na výrazně nadprůměrné úrovni.

Kvalita vzdělávání v českém jazyku a literatuře je vynikající.

Dějepis

Obsah učiva i časové dotace jsou ve všech ročnících v souladu s realizovaným vzdělávacím programem. tematické časové plány respektují závazné osnovy a kontinuitu výuky mezi jednotlivými ročníky. Jsou vhodné pro přípravu výuky a pro účely její kontroly vedením školy.

Vyučuje učitelka s odbornou a pedagogickou způsobilostí (63,3% veškeré výuky dějepisu) a dva vyučující pouze se způsobilostí pedagogickou. Kvalitu výuky ovlivňují kromě odbornosti především vlastní invence, všeobecný rozhled a pedagogická erudice.

Vyučuje se v kmenových učebnách se standardním vybavením, v převážné většině je v nich trvale umístěn televizor a videorekordér. V době inspekce byly všechny prostory upravené a čisté. Uspořádání a výzdoba jsou funkční a vkusné, se značným podílem vlastních žakovských prací. Nový školní nábytek v splňuje ergonomické parametry.

Kabinet dějepisu obsahuje pro účely dějepisu běžné vybavení: větší soubor map, naučnou literaturu, malý počet audiovizuálních nosičů, soubory hmotných pomůcek. Používané učebnice mají schvalovací doložku MŠMT ČR. Běžně se využívají kopírované materiály (znalostní testy, pracovní texty, apod.), které připravují učitelé; ti rovněž pořizují videonahrávky televizních kulturních a vzdělávacích pořadů. Ve výuce se využívají i alternativní zdroje informací (literatura, média).

Příprava vyučování byla pečlivá, hodiny měly jasný cíl, ne vždy však optimálně strukturovaný obsah. Uplatňovala se variabilita metod a forem práce (skupiny, řešení problémů, samostatná práce, referát) Kladl se důraz především na znalost základních reálií, pochopení příčin a důsledků událostí a jevů, na objasnění vzájemných souvislostí v širším historickém kontextu. Důsledně se uplatňovaly mezipředmětové vztahy. Žáci sami vyhledávali a třídili potřebné informace a interpretovali historické skutečnosti. Účelně se využívaly učebnice a historické mapy.

Jistým problémem byla v části výuky určitá převaha činnosti učitele, monotónní výklad oslabující aktivitu a pozornost žáků. V malé části výuky bez odborné způsobilosti se pak objevily nedostatky: Zadaný opakovací test byl zaměřen výhradně na zapamatování jednotlivých fakt (jména, názvy, data) bez akcentování souvislostí a vztahů, nadbytečně náročný na zapamatování. Obdobným způsobem byli pak po ukončení práce zkušeni na stejné téma jednotliví žáci. Vyučování postrádalo pozitivní motivaci, rozvíjení komunikačních dovedností a logického myšlení, naopak obsahovalo některé věcné nepřesnosti. Styl zápisů v sešitech nerespektoval možnosti a potřeby žáků ve specializované třídě. Učitelova verbální komunikace nebyla na odpovídající úrovni.

Úvodní a průběžná motivace využívala především obsahu učiva a zvolených metod (zajímavost tématu, možnost uplatnění vlastních znalostí získaných mimo školu, akcentování mezipředmětových vztahů) a byla pozitivní. Obvyklým závěrem hodiny bylo stručné zhodnocení s pochvalou. Výrazným kladem byla snaha vést žáky k hodnocení výkonu svého vlastního nebo svých spolužáků. Méně produktivní a s menší vypovídací hodnotou bylo jednotlivé zkoušení izolovaných faktů. Četnost klasifikace v žakovských knížkách byla přiměřená závěru pololetí školního roku.

Obvykle kultivovaný projev učitelek kladně ovlivnil i kvalitu verbální i mimoverbální komunikace žáků. Ti však v některých případech neměli optimální možnost se kromě požadovaných dosti stručných odpovědí aktivně projevit. Jistým problémem byl v ojedinělém případě nepřilíš jazykově i stylisticky kultivovaný mluvený projev vyučujícího.

Vyučování je v souladu se schválenými učebními dokumenty MŠMT ČR. Plánování, zejména příprava výuky jednotlivých hodin, má celkově velmi úroveň. Personální podmínky jsou průměrné. Psychohygienické podmínky jsou přes dílčí problémy velmi dobré, materiální podmínky jsou velmi dobré. Organizace, metody a formy výuky mají i přes konstatované nedostatky celkově velmi dobrou úroveň. Převažuje pozitivní motivační hodnocení. Komunikace mezi žáky a učiteli i žáků navzájem má v jednotlivých případech dílčí rezervy.

Porovnáme-li podíl pozitiv ve srovnání s výskytem negativ má výuka dějepisu celkově i přes uvedené nedostatky velmi dobrou úroveň.

Fyzika

Ředitelka školy posílila v souladu s výchovně-vzdělávacím programem celkovou dotaci výuky fyziky o dvě hodiny, proto se fyzika vyučuje v 6. - 9. ročníku dvě hodiny týdně. Učitelky zpracovaly časově-tematické plány učiva, které vycházejí z osnov předmětu. Z plánů je zřejmá kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky a je v nich rovnoměrně rozvrženo učivo. Z plánů není zřejmé, zda se v souladu s osnovami provádějí laboratorní práce, neboť v nich nejsou uvedeny. Příprava učitelek na výuku je pečlivá.

Fyziku vyučují tři pedagogicky způsobilé učitelky, pouze dvě mají i způsobilost odbornou. Třetí učitelka má odbornou způsobilost pro výuku chemie a praktických činností. Pracovna fyziky a chemie poskytuje svým uspořádáním a vybavením velmi dobré podmínky pro výuku obou předmětů. Kabinet fyziky nabízí vybavení pomůckami pro demonstrační i frontální experimenty, ale pro některé partie např. jaderné fyziky pomůcky chybí. Při výuce se využívají dvě ucelené učebnicové řady, jedna v tzv. běžných třídách a druhá ve specializovaných. V pracovně jsou žákům v dostatečném množství k dispozici encyklopedie, přehledy učiva fyziky a matematicko-fyzikální tabulky. K dispozici je i kvalitní výukový software ve dvou počítačových učebnách.

Frontální vyučování se promyšleně kombinuje s kooperativními metodami. Vychází ze schopností, dovedností a znalostí žáků. Učitelky využívají experiment, praktickou aplikaci učiva, snaží se vést žáky od konkrétního k obecnému, což pouze v malé části výuky přispívá k převaze činnosti učitelky nad tvořivou prací žáků. Při řešení problémových úloh se užívají alternativní postupy řešení. Pokud to umožňuje materiální zázemí, zařazují experimentální činnost včetně praktických a laboratorních cvičení. Výuka zohledňuje mezipředmětové vazby a učí žáky pracovat s odbornou literaturou. Ve výuce se občas objevuje nedůslednost např. do fyzikálních vztahů jsou dosazovány pouze číselné hodnoty fyzikálních veličin, desetinná čísla se čtou bez udání řádů.

K prvotní motivaci a získání zájmu žáků slouží informace o harmonogramu činností v hodině. Zařazení fyzikálního pokusu, využití didaktických pomůcek, zadávané fyzikální příklady nebo problémové otázky mají zároveň motivační i ověřovací funkci. Pouze výjimečně se neuplatňuje průběžné hodnocení znalostí žáků, které má pozitivně motivační charakter. V převážné části sledované výuky jsou žáci vedeni k sebereflexi a sebehodnocení. Závěrečné shrnutí učiva a zhodnocení práce v hodině provádí především učitelka. I toto hodnocení je objektivní, má pro žáky povzbuzující charakter.

Učitelky vedou žáky k obsahově i gramaticky správné formulaci otázek a odpovědí. Žáci spolupracují při řešení problému nebo při popisu sledovaného jevu, někdy však jejich aktivitu potlačuje přílišný verbalizmus učitelek. K rozvoji komunikativních dovedností přispívá vyžadování rozboru a zdůvodnění způsobu řešení příkladů. V části výuky téměř všechna komunikace v hodinách probíhá na úrovni učitelka - žák. Prostor pro vzájemnou komunikaci mezi žáky navzájem poskytuje zařazení kooperativních metod. Celkovou příznivou atmosféru výuky ovlivňuje vstřícný vztah učitelek k žákům.

Promyšlené a systematické je plánování a příprava výuky. Na velmi dobré úrovni jsou i její materiální podmínky a její personální zabezpečení. V organizaci, formách a metodách, uplatňované motivaci a hodnocení i interakci a komunikaci výrazně převažují pozitivní.

Výuka fyziky má velmi dobrou úroveň.

Matematika

Plánování výuky matematiky respektuje osnovy zvoleného výchovně vzdělávacího programu. Učitelky zpracovaly časově-tematické plány učiva, ze kterých je průkazná kontinuita výuky.

Při rozvržení tematických celků učiva aritmetiky, algebry a geometrie v jednotlivých ročnících není dodrženo jejich střídání nebo souběžná výuka. Plánování výuky zohledňuje specifika žáků jednotlivých tříd s integrovanými žáky nebo specializovaných tříd. Volba ucelené učebnicové řady a sbírek příkladů je promyšlená a umožňuje prostupnost mezi tzv. běžnými a specializovanými třídami. Všechna sledovaná výuka byla velmi pečlivě připravena.

Matematiku ve škole vyučují tři odborně a pedagogicky způsobilé učitelky a jedna učitelka způsobilá pouze pedagogicky. Výuka probíhá v kmenových třídách, které jsou vybaveny moderním nábytkem splňujícím ergonomická kritéria a mají velmi dobrou estetickou úroveň. Učitelkám jsou v dostatečném množství k dispozici didaktické pomůcky a technika, rýsovací potřeby i další odborná literatura, kterou využívají pro přípravu na výuku. K procvičení učiva se využívají sbírky příkladů nebo kvalitní výukový software, který je ve škole k dispozici. Pracuje se i s matematickými tabulkami.

Převážně frontálně vedená výuka vychází z aktivní spolupráce žáků s učitelkou a je doplňována prací ve skupinách. Vhodně se střídá ústní a písemná práce, při níž se promyšleně využívá učebnice i sbírky příkladů. Učivo se neustálým systematickým opakováním upevňuje a rozšiřuje postupně o nové poznatky. Učitelky se snaží o přiblížení učiva žákům a o jeho názornost. Při stanovení matematických zákonitostí vedou žáky od konkrétního k obecnému a tam, kde je to možné, zařazují alternativní řešení příkladů. Samostatná práce žáků slouží k upevnění učiva i poskytnutí zpětné vazby, často bývá diferencovaná dle schopností a učitelky se při ní zaměřují na individuální práci se slabšími žáky. Všechny učitelky respektují tempo žáků a jejich schopnosti. Ta část výuky, která se realizuje v počítačových pracovnách, navazuje na probíranou látku, slouží především k procvičení a upevnění učiva a poskytuje učitelkám i žákům rychlou zpětnou vazbu.

K motivaci slouží praktické využití probíraného učiva, problémově zadávané úlohy, objevuje se i originální motivace, např. zpracování žakovského projektu. Učitelky v různé míře zařazují průběžné hodnocení, které má pro žáky silný motivační účinek. Při samostatné práci nebo při práci na PC jsou žáci vedeni k sebereflexi i k sebehodnocení. Hodnocení písemných prací je přiměřené, chyby jsou zřetelně vyznačeny.

Všechny učitelky mají velmi dobrý verbální i neverbální projev a žáci je plně respektují. Jejich vstřícný a trpělivý přístup k žákům vytváří pracovní prostředí založené na vzájemné důvěře a toleranci. Žáci ovládají odbornou matematickou terminologii včetně specifických zápisů, dodržují standardní úpravu zápisu řešení příkladů. Učitelky rozvíjejí jejich komunikační dovednosti společně prováděným rozborem příkladů a neustálým vyžadováním zdůvodnění zvoleného postupu řešení. Nedostatkem je však absence komentáře většiny žáků při řešení příkladů na tabuli, občas se objevuje nedůsledné čtení desetinných čísel bez udání řádů.

V plánování výuky se vyskytují pouze drobné nedostatky. Personální podmínky jsou velmi dobré. Na velmi dobré úrovni jsou materiálně-technické podmínky výuky, které se promítají do velmi dobré úrovně organizace metod a forem výuky i do jejich psychohygienických podmínek. Pozitiva výrazně převažují také v motivaci a hodnocení žáků i v interakci a komunikaci.

Výuka matematiky má velmi dobrou úroveň.

Tělesná výchova

Dotace hodin odpovídá schválenému učebnímu plánu. Vyučující se řídí tematickými plány, které zahrnují učivo stanovené vzdělávacím programem a které respektují podmínky školy. Někteří pedagogové dostatečně nezohledňují specifika jednotlivých ročních období a upřednostňují cvičení v tělocvičně před cvičením na hřišti. Rezervy byly zjištěny i v oblasti

kontinuity výuky mezi jednotlivými ročníky i mezi 1. a 2. stupněm. Výukové cíle sledovaných hodin odpovídaly aktuálnímu složení tříd, některé dílčí pohybové činnosti však byly pro žáky příliš náročné a neumožňovaly úspěšné provedení cviků.

Vyučují dva učitelé s odbornou a pedagogickou způsobilostí a tři učitelky se způsobilostí pedagogickou, které mají osobnostní předpoklady pro výuku tohoto specifického předmětu. Materiálně technické podmínky jsou nadstandardní a umožňují plnění osnov v plném rozsahu. Škola má dvě prostorné a v čistotě udržované tělocvičny a dvě hřiště, povrch jednoho je pokryt novým umělým trávnikem. Vybavení tělovýchovným nářadím a náčiním je rovněž velmi dobré. Na chodbách a v přilehlých prostorách školní budovy jsou stoly na stolní tenis, koše na košíkovou a další zařízení, která umožňují žákům aktivní odpočinek o přestávkách.

Výuka chlapců a dívek se realizuje odděleně, toto uspořádání umožňuje zohledňování specifík chlapecké i dívčí tělesné výchovy. V souladu s psychohygienickými zásadami se tělesná výchova člení do jednohodinových celků ve dvou dnech v týdnu. Struktura hodin odpovídá věku žáků a výukovým cílům. Všechny hodiny byly zahájeny nástupy, které plnily mimo jiné i kontrolní funkci (obutí žáků, cvičební úbory, odložení hodinek a dalších nevhodných předmětů). Následovala rušná rozcvičení a průpravná cvičení. V hlavní části sledovaných hodin se vystřídalo několik rozmanitých činností, často byl zařazován kruhový trénink na stanovištích. Fyzická zátěž ve sledovaných hodinách byla přiměřená, volba jednotlivých pohybových činností byla až na výjimky vhodná. Organizace výuky byla plynulá, vhodně byla poskytována dopomoc cvičencům, respektovány byly i ostatní zásady bezpečnosti. Na závěr hodin se až na výjimku zařazovalo cvičení na zklidnění organismu.

Rezervy jsou ve vedení dokumentace o žácích a zápisy v třídních knihách nemají vždy potřebnou vypovídající hodnotu.

Vstupní motivační metody systematicky využívány nejsou, v průběhu hodin se však žáky daří ke cvičení motivovat. Zhodnocení výkonu žáků v závěrech hodin se někdy opomíjí. Motivační účinek mají tělovýchovné nástěnky, které jsou rozmístěny na chodbách školní budovy. Hodnocení výkonů při cvičení je objektivní a spravedlivé, ne vždy však převažuje hodnocení pozitivní. Komunikace mezi jednotlivými učiteli a žáky má rozdílnou úroveň. Kázeň v hodinách byla dobrá, závažnější projevy nežádoucího chování žáků se nevyskytovaly.

Sportovní hry a zájmové kroužky umožňují žákům školy sportovní vyžití ve stolním tenise, košíkové, rugby, aerobiku, cyklistice a v dalších sportech. Možnosti pravidelného sportování využívá více než čtvrtina žáků školy. Další žáci docházejí do cvičení organizovaných jinými subjekty ve školních sportovních zařízeních v odpoledních a večerních hodinách. Příkladná je spolupráce mezi školou a oddílem rugby TJ Praga, jejímž výsledkem je i účast žáků v mezinárodních soutěžích. Učitelé organizují soutěže a přebory nejen v rámci školy, ale i celé Prahy. Žáci se těchto soutěží i akcí pořádaných jinými subjekty pravidelně účastní, v řadě z nich dosahují významných úspěchů. Pravidelná je např. účast na Pražských dětských olympijských hrách. Škola organizuje lyžařské výchovně výcvikové zájezdy, které zahrnují výcvik na sjezdových i běžeckých lyžích.

Materiálně technické podmínky a psychohygienické podmínky jsou vynikající. Personální podmínky výuky jsou velmi dobré, stejně jako organizace, formy a metody výuky. Také motivace, hodnocení, interakce a komunikace mají velmi dobrou úroveň. Plánování a příprava výuky jsou průměrné. Škola organizuje v odpoledních hodinách bohatou sportovní činnost. Celkem je kvalita tělesné výchovy velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Plánování sledované výuky má velmi dobrou úroveň. Personální podmínky jsou velmi dobré. Organizace, metody a formy uplatňované ve vyučování mají nadprůměrnou úroveň a spolu s dobrým materiálně-technickým zabezpečením vytvářejí velmi dobré psychohygienické podmínky a odrážejí se také ve velmi dobré úrovni interakce a komunikace. V motivaci a hodnocení žáků převažují pozitiva.

Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech je velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepci školy určuje její zaměření na vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení od 1. do 9. ročníku, jednak ve specializovaných třídách, jednak integrovaných ve třídách běžných. Koncepční záměry, aktuální i dlouhodobé, akcentují samozřejmě i vytváření příznivých podmínek pro kvalitní základní vzdělávání a pro všestranný rozvoj osobnosti dítěte.

Činnost školy se řídí ročním plánem činnosti, aktualizovaným i v dalších dílčích materiálech, s uvedením termínů i konkrétní odpovědnosti za realizaci. K operativnímu řízení slouží týdenní plány. Vyhodnocení činnosti se objevuje ve výroční zprávě a v záznamech z pedagogické rady). Rámcový roční plán činnosti mají též obě výchovné poradkyně a školní psycholožka.

Učitelé v metodických orgánech připravují tematické plány učiva a v průběhu školního roku s nimi dále pracují a podle aktuální situace ve vyučování je modifikují. Tyto materiály využívá pro účely řízení a kontroly i vedení školy.

Široká a pestrá nabídka z šesti volitelných předmětů reflektuje různost zájmů a schopností žáků. Výrazně nadprůměrnou paletu zájmových kroužků naukových, uměleckovýchovných a sportovních, vedených učiteli, škola organizuje a garantuje jejich kvalitu; některé z nich jsou bezplatné. V objektu školy jsou žákům k dispozici též aktivity organizované jinými subjekty.

Koncepce školy je důkladně promyšlená, propracovaná, ověřená již několikaletou realizací. Plánování je funkční a má velmi dobrou úroveň.

Organizování

Organizační uspořádání vychází z potřeb a velikosti školy a umožňuje operativní řízení. Vnitřní řád školy zevrubně stanoví povinnosti i příslušné kompetence pracovníků školy.

Metodické orgány sledovaných předmětů se pravidelně scházejí. Kromě plánování a organizace vyučování, soutěží a mimoškolních akcí na hodnocení žáků, se zabývají hodnocením žáků, didaktickými problémy a soustavným sledováním a hodnocením výsledků vlastní pedagogické práce.

Informovanost rodičů vychází z obvyklých nástrojů – žákovských knížek, třídních schůzek a informační vývěsky u vchodu do budovy. Tok informací i zpětná vazba ke škole jsou funkční. Žákovské knížky obsahují ve sledovaných předmětech potřebné podklady k hodnocení a klasifikaci. Rada rodičů (není právním subjektem), kterou tvoří zástupci všech tříd, pravidelně komunikuje s vedením školy. Zápisy z třídních schůzek vedení školy sleduje a vyhodnocuje. Informace i pro širší veřejnost obsahují též každoroční leták „Jaké to bude“ a internetová stránka školy. Peripetie a vývoj školy od jejího vzniku zaznamenává školní kronika. Dobrou grafickou i obsahovou úroveň má žákovský časopis.

Přenos informací z vedení školy k učitelům (zápisy z pracovních a provozních porad) spolu se zpětnou vazbou je funkční. Záznamy z pedagogické rady dokládají pojednávání organizačních a provozních záležitostí, ale i pedagogických problémů.

Výroční zpráva byla zpracována v souladu s § 17e odst. 2 a 3 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších úprav. Obsah není v rozporu se zjištěnými skutečnostmi. Byla prokazatelně projednána na poradě zaměstnanců školy. Má velmi dobrou vypovídací hodnotu.

Povinná dokumentace dle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů, vztahující se ke sledovaným jevům, je řádně vedena.

Řád školy obsahuje ve vyvážené formě povinnosti a práva žáků. Instrukce žákovského parlamentu a „schránky důvěry“ podporují přímou komunikaci se žáky a jejich aktivní účast na činnosti školy i efektivnější řešení eventuálních problémů. Z kontroly třídních knih vyplývá, že žáci byli seznámeni se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví a s řádem školy.

Vnitřní klasifikační řád, interní předpis vycházející z příslušných ustanovení vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů, stanoví mimo jiné i zásady hodnocení a klasifikace žáků se specifickými vývojovými poruchami učení.

Kromě asi 40 zájmových kroužků organizuje škola řadu veřejných vystoupení (školní akademie, divadelní představení) určených nejen rodičům, ale i širšímu okruhu zájemců. Žáci se účastní mnoha soutěží a úspěšně se v nich prosazují i nad rámec školy. Podrobnější soupis všech těchto aktivit obsahuje výroční zpráva školy. Vedení školy k nim pořizuje též listinnou i fotografickou dokumentaci. Za první pololetí letošního školního roku se žáci pod vedením učitelů účastnili nejméně pětadvaceti různých soutěží.

Organizování má velmi dobrou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení školy vytváří podle svých možností učitelům i všem dalším pracovníkům školy optimální podmínky pro jejich práci. Cílevědomě a dlouhodobě formuje a stabilizuje učitelský sbor. Ve škole existuje příznivé ovzduší porozumění, vstřícnosti a spolupráce; to pochopitelně podporuje i dobré vztahy k žákům, k jejich rodičům i k veřejnosti.

Většina učitelů se za morální i hmotné podpory školy dále vzdělává, především v souladu s aktuálními potřebami a profilací školy.

Kritéria pro odměňování a stanovení nadtarifních složek platu jsou stanovena, zveřejněna a známa. Důsledně se uplatňují a mají motivační charakter.

Vedení a motivování pracovníků je příkladné.

Kontrolní mechanismy

Vedení školy vypracovalo roční plán řídicí a kontrolní a činnosti, který stanoví hlavní úkoly týkající se úrovně výchovně-vzdělávací činnosti, problematiky specializovaných tříd, kvality zájmové činnosti a prevence negativních jevů. K tomu účelu slouží rámcový časový plán i výčet užívaných prostředků. Kontrola pedagogické práce je cílená, pravidelná a dokumentuje se.

Závěry se projednávají s jednotlivými pracovníky, v metodických orgánech, při poradách a v pedagogické radě. Vyučování sledované spolu s inspekcí hodnotilo vedení školy taktně a věcně, formulovalo závěry a podněty pro další práci.

Škola provádí evaluaci zadáváním pravidelných kontrolních prací v hlavních předmětech, které tvoří a vyhodnocují v rámci školy metodické orgány. Výsledky jsou podkladem pro další

pedagogickou práci učitelů i pro účely kontroly a řízení.

Kontrolní systém je propracovaný a efektivní, má velmi dobrou úroveň

Hodnocení kvality řízení

Ve všech sledovaných aspektech je řízení školy zcela funkční a efektivní, má velmi dobrou úroveň.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Profilace školy – výuka žáků se specifickými poruchami učení ve specializovaných třídách, činnost školy jako vzdělávacího centra

V rámci akreditačního programu (viz výše, charakteristika školy) navštívilo ve školním roce 1999/2000 školu na 300 pedagogů a sledovalo metody a formy práce se žáky s SPU přímo ve vyučování. Za stejným účelem přišla i delegace dánských pedagogů v doprovodu pracovníků MŠMT ČR. Škola spolupracuje s univerzitou v Liverpoolu na výzkumu problematiky dyslektických dětí. Studenti Pedagogické fakulty UK v rámci své pedagogické praxe účastní ve škole náslechnů a konzultují s učiteli i své diplomové práce. Již tradiční se stává každoroční výstava učebních pomůcek pro žáky se specifickými poruchami učení, již škola ve spolupráci s jejich výrobcí a distributory pořádá.

Trvalý zájem o zařazení žáků do specializovaných tříd - z bližšího i vzdálenějšího okolí - je značný a je na hranici kapacitních možností školy. I to svědčí o významu a potřebnosti tohoto jejího zaměření.

Profilace školy i její činnost jako vzdělávacího centra pro uvedenou problematiku je velmi záslužná.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola se zaměřuje na vzdělávání žáků se specifickými vývojovými poruchami učení a dalšími dysfunkcemi. Většina těchto žáků se vzdělává ve specializovaných třídách, někteří jsou integrováni do běžných tříd. Od 3. ročníku mají vytypovaní žáci možnost docházet do „dyslektických kroužků“ organizovaných po vyučování. Na 2. stupni je činnost těchto kroužků obohacena o stimulační cvičení a další specifické speciálně pedagogické činnosti.

Plánování a příprava výuky je na velmi dobré úrovni, u individuálně integrovaných žáků učitelé vycházejí z individuálních vzdělávacích programů (dále IVP). Tyto dokumenty obsahují diagnózy žáků a stanovují konkrétní cíle a metody práce vedoucí k jejich dosažení. IVP jsou rozpracovány pro předměty, do kterých se dysfunkce promítají.

Personální podmínky výuky jsou velmi dobré. Vyučují převážně pedagogové s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro výuku ve speciálních školách, případně učitelé, kteří absolvovali specializační kurzy. Také materiální podmínky jsou příznivé. Zejména žáci

1. stupně mají k dispozici speciální učebnice, speciální pracovní listy a další pomůcky a materiály přispívající k úspěšnému průběhu vzdělávání. Při nápravě specifických potíží se systematicky využívají i počítače se speciálními výukovými programy. Další materiály si učitelé zajišťují a připravují sami, vhodně při tom využívají školní reprografickou techniku.

Organizace, metody i formy výuky odpovídají potřebám dětí. Struktura hodin je pestrá, v průběhu výuky se střídají jednotlivé činnosti. V případě únavy dětí bývají vhodně zařazovány relaxační činnosti, projevy menšího zájmu o učení byly zaznamenány jen ojediněle.

Pedagogové respektují Metodický pokyn MŠMT ČR č.j. 23 472/92-21 k zajištění péče o děti se specifickými vývojovými poruchami učení v základních školách. Volí převážně formy a druhy zkoušení, na které nemají poruchy negativní vliv. Kontrolní práce a diktáty žáci píšou zpravidla po předchozí přípravě, při klasifikaci a hodnocení jsou specifické poruchy zohledňovány. V některých případech je po dohodě s rodiči preferováno širší slovní hodnocení. Tento přístup žáky motivuje k učení.

Škola vhodnými způsoby spolupracuje s rodiči. Projednává s nimi individuální vzdělávací programy i případné aktuální problémy. Osobní jednání s učiteli, výchovnou poradkyní a školní psycholožkou představují základní formy spolupráce rodičů se školou. Systematická spolupráce s rodiči i pracovníky speciálně pedagogických center existuje i v případě vzdělávání jednotlivých žáků s mentálním, zrakovým i tělesným postižením.

Škola má velmi dobře propracovaný systém péče o žáky se specifickými vývojovými poruchami učení. Pořádá akce pro veřejnost, umožňuje náslechy studentům speciální pedagogiky i učitelům z jiných škol.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami má nadprůměrnou úroveň.

Vnímání školy rodiči

Při třídních schůzkách 30. listopadu 2000 předložila škola přítomným rodičům dobrovolný anonymní dotazník, zjišťující jejich názory na: kvalitu vzdělávání, nabídku zájmové činnosti, vztah učitelů k žákům, komunikaci s rodiči, úroveň školního stravování, materiální vybavení a celkovou činnost školy. Ačkoliv hodnotící škála nebyla ve všech položkách zcela jednotná, vyjádření více než tří set respondentů vyznělo ve všech aspektech s výraznou převahou kladně.

Vyhodnocení výsledků včetně jednotlivých připomínek a názorů rodičů je podnětnou součástí vlastní evaluace školy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Dodatek č. 3 ke zřizovací listině Základní školy Ohradní 1366, Praha 4, usnesením OZ MČ Praha 4 č. 4/Z/14-99 ze dne 21. dubna 1999
- Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 2143/99/ZŠ z 1. října 1999
- Výroční zpráva školy za školní rok 1999/2000
- Podkladová inspekční dokumentace
- Dotazník ředitele školy před inspekcí
- Povinná dokumentace škol a školských zařízení podle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů, vztahující se k hodnocení činnosti školy.
- Fakultativní dokumentace vedení školy a jednotlivých učitelů: tematické plány, záznamy z hospitací, plán kontrolní činnosti, záznamy z provozních porad, materiály jednotlivých učitelů používané ve vyučování.
- Výběr žakovských písemností.
- Výběr žakovských knížek.
- Školní časopis.
- Školní kronika.
- Dotazník školy pro rodiče a jeho vyhodnocení.

- Hospitační záznamy ČŠI.
- Plán výchovného poradenství.
- Dokumentace žáků se specifickými poruchami učení.
- Individuální vzdělávací programy.
- Odborné posudky PPP a SPC.
- Záznamy o práci v nepovinném předmětu, zájmovém útvaru.

ZÁVĚR

ČŠI vymezila ve sledovaných oblastech vzdělávání a řízení školy

pozitiva:

- profilace a perspektivní koncepce školy
- funkce školy jako akreditovaného vzdělávacího centra a fakultní školy
- vynikající úroveň vyučování českého jazyka a literatury na 2. stupni
- Kvalitní vyučování a velmi dobré znalosti žáků ve všech sledovaných předmětech
- nabídka aktivit mimo vyučování

negativa:

- podprůměrné vybavení pomůckami pro některá témata sledované výuky

V průběhu inspekce nebylo zjištěno neefektivní vynakládání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Kvalita vzdělávání je ve sledovaných předmětech celkově velmi dobrá. Řízení školy je ve vztahu ke sledované výuce velmi dobré.

V souhrnu posuzovaných oblastí činnosti školy i přes okrajové dílčí nedostatky naprosto převažují pozitiva. Výraznými klady jsou profilace školy, vedení pracovníků a celková atmosféra ve škole a příkladná úroveň výuky českého jazyka a literatury na 2. stupni.

Na základě zjištěných skutečností v oblasti kvality vyučování ve sledovaných předmětech a kvality řízení je škola celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jiří Vagenknecht
Členové týmu	RNDr. Hana Žufanová
	Mgr. Karel Kuchler

V Praze dne 29. ledna 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 29. ledna 2001

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
PaedDr. Marie Zimová

Předmětem inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání	Podpis příjemce nebo čj.
----------------	-------------------------------	---------------------------------

	inspekční zprávy	jednacího protokolu ČŠI
Odbor školství MHMP	2001-05-07	010 223/01-2700
Zřizovatel: MČ Praha 4	2001-05-07	010 224/01-2700

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Nebyly podány